

23.11.2021

833

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

„Solidarność” z Enei Wytwarzanie
stała w obronie Turowa
str.3

Narodowe Święto Niepodległości
str.2/ str.5

Z REGIONU

Narodowe Święto Niepodległości 2021

Radom 2021-11-11

11 listopada 2021 r., odbyły się w Radomiu uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Główne punkty obchodów stanowiły - uroczysta msza święta oraz apel i hymn na radomskim Rynku. Organizatorami uroczystości byli Prezydent Miasta Radomia oraz Dowódca 42. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Radomiu.

W obchodach 103. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości uczestniczyła także delegacja Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska w składzie: wiceprzewodniczący ZR Krzysztof Kośla, członkowie ZR - Beata Sułowska, Rafał Szukiewicz, Jerzy K. Kaczkowski, Dariusz Sobczak, Krystyna Kapciak (Regionalna Komisja Rewizyjna) oraz członkowie Związku - Beata Nosal i Małgorzata Godzińska, a także poczet sztandarowy ZR - Wiesław Rychter, Marian Byzdra, Jan Król.

Uczestnicy uroczystości wzięli udział w rocznicowej mszy św. w radomskiej katedrze - nabożeństwo odprawił ks. bp Marek Solarczyk, Ordynariusz Diecezji Radomskiej, a następnie przemaszewali ulicami Radomia pod Pomnik Czynu Legionowego na Rynku, gdzie złożono wiązanki kwiatów.

Przed pomnikiem wystawiona została warta honorowa. Po złożeniu meldunku odegrany został Mazurek Dąbrowskiego, zaś po hymnie z wystąpieniami okolicznościowymi wystąpili zaproszeni goście. Został również odczytany Apel Pamięci.

Pamięci o. Huberta Czumy i ks. Romana Kotlarza

4 listopada 2021 r. z okazji Dnia Wszystkich Świętych oraz Dnia Zadusznego o godzinie 12.00 delegacja Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska w składzie - wiceprzewodniczący Krzysztof Kośla; członkowie ZR Beata Sułowska i Marek Małyśa wraz z poczetem sztandarowym ZR (Wiesław Rychter, Marian Byzdra, Marek Siedlecki) złożyła kwiaty oraz zapaliła znicze przy obelisku upamiętniającym ks. Romana Kotlarza, Męczennika Radomskiego Czerwca'76. Hołd ks. Romanowi oddali też: Kinga Bogusz, przewodnicząca Rady Miejskiej Miasta Radomia, oraz radny Kazimierz Staszewski.

Następnie o godzinie 12.30 oddano hołd pamięci O. Huberta Czumy SJ, Kapelana Radomskiej „Solidarność” i Honorowego Obywatela Miasta Radomia, na cmentarzu na radomskim Firleju.

Potrzebna pomoc dla Bohatera „Solidarność” Ziemi Radomskiej!

Bronisław Kawęcki, jeden z założycieli radomskiej „Solidarność” w 1981 r., potrzebuje pomocy. Wiosną 2021 r. poważnie zachorował i wymaga obecnie długotrwałej oraz kosztownej rehabilitacji fizjoterapeutycznej, psychologicznej i logopedycznej.

Jak wielu ludzi, którzy w czasach PRL działali czynnie w „Solidarność”, a potem w opozycyjnym podziemiu, i w związku z tą działalnością tracili pracę, obecnie utrzymuje się ze skromnej emerytury. Tymczasem koszt opieki i specjalistycznych zabiegów jest bardzo wysoki.

Bronek większość swojego życia poświęcił na pomaganie innym, teraz sam pilnie potrzebuje pomocy.

Nie chodzi zresztą tylko o pieniądze, ale też o naszą solidarnościową pamięć i zwykły gest ludzkiej solidarności.

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska zwraca się więc do Członków i sympatyków naszego Związku o wsparcie finansowe dla Bronka.

Każda nasza złotówka może być bezcenna!

Konto na które można wpłacać pieniądze na rzecz pomocy dla Bronisława Kawęckiego to

66 1050 1038 1000 0092 6545 12 87.

Pieniądze można też wrzucać do specjalnej puszki wystawionej w sekretariacie w siedzibie ZR przy ul. Traugutta 52 w Radomiu. Darczyńca otrzyma pamiątkową pocztówkę-cegiełkę.

Bronisław Kawęcki, ur. 1954, od IX.1980 w „Solidarność”; organizator Tymczasowego Komitetu Założycielskiego w PZL Cezal; od XI.1980 członek zarządu Międzyzakładowej Komisji Założycielskiej,

„Solidarność” z Enei Wytwarzanie stanęła w obronie Turowa

Kilka tysięcy związkowców z całej Polski przyjechało do Luksemburga, aby wyrazić sprzeciw wobec decyzji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zamknięcia kopalni Turów. Jak podkreślił Jarosław Grzesik, przewodniczący Krajowego Sekretariatu Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność”, decyzja ta stanowi zagrożenie nie tylko dla pracowników kopalni i polskiego sektora energetycznego, ale dla całej polskiej gospodarki. Związkowcy nie zgadzają się z decyzją TSUE o zamknięciu Turowa.

Protest organizowany przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” przed siedzibą Trybunału Sprawiedliwości UE w Luksemburgu rozpoczął się w dniu 22.10.2021r. o godzinie 10.00/piątek/. Miał on na celu obronę elektrowni i kopalni węgla brunatnego Turów, a tym samym obronę tysięcy miejsc pracy oraz całego regionu i jego mieszkańców przed nędzą energetyczną. W Luksemburgu manifestowało kilka tysięcy pracowników z sektora paliwowo - energetycznego. Protestujących wsparli Związkowcy NSZZ „Solidarność” Elektrowni Kozienice z Przewodniczącym Komisji Międzyzakładowej Jackiem Bolkiem.

Przypominamy: 20 września bieżącego roku wiceprezes TSUE Rosario Silva de Lapuerta zobowiązała Polskę do zapłaty na rzecz Komisji Europejskiej okresowej kary pieniężnej w wysokości 500 tys. euro dziennie. Chodziło o niewykonanie posta-

(cd. na str. 4)

a następnie Międzyzakładowej Komisji Regionalnej NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska. XII.1980 - V.1981 członek prezydium MKZ, od 18.II.1981 przewodniczący Komisji Zakładowej w „Cezalu”; V- I.1981 delegat na I Walne Zebranie Delegatów Regionu Ziemia Radomska, od V.1981 członek Zarządu MKR Ziemia Radomska; IX-X.1981 delegat na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. VIII-XI.1981 sekretarz grupy mediacyjnej „S” Ziemia Radomska do rozmów z delegacją rządową. 1981 przew. Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Protestu Robotniczego Czerwiec 1976.

13 grudnia 1981 r. zatrzymany, przewieziony do Aresztu Śledczego w Radomiu, 14.XII. 1981 internowany w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach-Piaskach, nast. w Radomiu, 11.I.1982 przeniesiony do Szpitala Więziennego przy ZK nr 2 w Łodzi, od 3.II.1982 ponownie w Ośrodku w Kielcach-Piaskach, 7.VII. 1982 zwolniony; 8.VII.1982 zwolniony z pracy. 1982-1988 kolporter podziemnych pism, m.in. „Wolny Robotnik”, „Koncept” i wydawnictw okolicznościowych. 1987-1988 redaktor podziemnego „Wolnego Robotnika”.

1983-1988 zatrudniony przez ks. Eugeniusza Klimińskiego przy budowie kościoła oo. Pallotynów w Radomiu. Od 1985 członek KIK tamże. W 1986 i 1988 ukarany grzywną przez kolegium ds. wykroczeń za udział w demonstracjach. Od 14.X.1988-II.1989 członek jawnej Międzyzakładowej Komisji Regionalnej „S” Ziemia Radomska. 22. III.1989 współzałożyciel Komitetu Obywatelskiego Ziemia Radomska, pełnomocnik komitetu wyborczego Jana Pajaka w wyborach do Senatu 4.VI.1989.

30.III.1982-10.XII.1987 rozpracowywany przez Wydz. V KW MO/WUSW w Radomiu; 11.VII.1988 -19.IX.1989 przez Wydz. V WUSW w ramach SOR.

Bronisław Kawęcki na I zjeździe „Solidarność” (1981)

„Solidarność” z Enei Wytwarzanie stanęła w obronie Turowa

(cd. ze str. 3)

nowienia wiceprezes z 21 maja 2021 roku w sprawie natychmiastowego wstrzymania wydobywania w kopalni Turów do czasu merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Pod koniec lutego Czechy wniosły przeciwko Polsce skargę do TSUE w sprawie rozbudowy kopalni węgla brunatnego Turów wraz z wnioskiem o zastosowanie tzw. środków tymczasowych czyli o nakaz wstrzymania wydobywania. Wyrok miał zapaść w listopadzie, ale Trybunał przychylił się do czeskiego wniosku i zastosował kontrowersyjne zabezpieczenie w postaci orzeczenia o konieczności zatrzymania pracy kopalni do czasu rozstrzygnięcia sądowego lub kary 500 tysięcy euro dziennie za niepodporządkowanie się.

Ta kwota jest naliczana do wyroku. Alternatywa to porozumienie z Czechami, które jest jedynym sposobem na uwzględnienie ich roszczeń, bo wyrok do tego nie zobowiązuje.

– Dziś przyszliśmy pokazać, że Turów jest, był i będzie. Jesteśmy dziś pokojowi, ale jak będzie trzeba, to zablokujemy całą Unię Europejską – powiedział na początku manifestacji Wojciech Ilnicki, przewodniczący NSZZ „Solidarność” w Kopalni Węgla Brunatnego „Turów”.

– Jesteśmy tu jako reprezentacja całego kraju. W całej Polsce wspierają nas pracownicy. Mamy prawo we własnym kraju pracować i pilnować miejsc naszej pracy – podkreślił szef Komisji Krajowej Piotr Duda.

Walne Zebranie Delegatów Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Enea Wytwarzanie sp. z o.o.

30 września 2021 r., odbyło się Sprawozdawczo-Wyborcze Walne Zebranie Delegatów Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Enea Wytwarzanie sp. z o.o.

Przewodniczący Komisji Międzyzakładowej Jacek Bolek powitał zebranych Delegatów i zaproszonych gości - byli to: Marcin Łukaszewicz – Prezes ds. pracowniczych w Enea Wytwarzanie sp. z o.o., Grzegorz Kotte – Prezes ds. technicznych w Enea Wytwarzanie sp. z o.o., Krzysztof Kośla – Wiceprzewodniczący Zarządu Regionu Ziemia Radomska NSZZ „Solidarność”, Remigiusz Wójcik – Członek Rady Nadzorczej Enea Wytwarzanie sp. z o.o. z ramienia NSZZ „Solidarność”.

Przedstawiciele Zarządu Enea Wytwarzanie sp. z o.o. zaprezentowali zebranym Delegatom sprawy związane z transformacją w sektorze energetycznym a dotyczące proponowanych zmian w Elekrowni „Kozienice” zarówno w sferze zmian technicznych /planowana budowa bloków parowo – gazowych w miejsce bloków węglowych/, jak i w sferze zmian właścicielskich /NABE – Narodowa Agencja Bezpieczeństwa Energetycznego/.

Wiceprzewodniczący NSZZ „Solidarność” Ziemi Radomskiej Krzysztof Kośla omówił szczególnie trudny czas pandemii z jaką przyszło się zmierzyć Związkowi. – W tych jakże niełatwych dla nas wszystkich dniach udzielano pomocy zarówno mniejszym jak i dużym komisjom zakładowym zrzeszonym w naszym Regionie – powiedział Krzysztof Kośla. – Wszystkim członkom „Solidarności”, którzy potrzebowali pomocy zostało udzielone wsparcie z Zarządu Regionu w pełnym zakresie.

Delegaci dokonali wyborów uzupełniających do ciał statutowych związku: członków Komisji Międzyzakładowej w Enea Wytwarzanie sp. z o.o. – 4 mandaty; delegata na WZD Regionu Ziemia Radomska – 1 mandat, delegata na WZD Krajowej Sekcji Elekrowni i Elektrociepłowni – 1 mandat.

Przewodniczący Jacek Bolek omówił działania Komisji Międzyzakładowej od poprzedniego WZD, które odbyło się w marcu 2019 r.

Związkowcy przygotowali też petycję, w której wezwali TSUE do przestrzegania prawa. Delegacja NSZZ „Solidarność” nie została wpuszczona do siedziby Trybunału, więc protestujący zostawili petycję w dziurze w płocie odgradzającym manifestantów od gmachu TSUE. Demonstracja zakończyła się przed budynkiem ambasady czeskiej w Luksemburgu, gdzie demonstranci przekazali ambasadorowi petycję, która zawierała apel o to, aby sąsiedzi rozwiązywali swoje problemy między sobą, a nie angażowali w to inne instytucje, które próbują konflikt międzysąsiedzki wykorzystać do realizacji nie polskich, ani czeskich, lecz własnych interesów.

Przedstawiciel Komisji Rewizyjnej Kamil Siebor odczytał sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za ten okres. Delegaci przyjęli przedstawione sprawozdania.

(info: Monika Cwyl)

Wybory związkowe w Zwoleniu

12 listopada 2021 r. odbyły się wybory w Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Państwowej Straży Pożarnej w Zwoleniu. Miało to związek z odejściem na emeryturę dotychczasowego przewodniczącego Andrzeja Baryły.

W zebraniu wyborczym wzięli udział przedstawiciele ZR – wiceprzewodniczący Krzysztof Kośla, Tadeusz Wach (TKK Zwolen) oraz Jerzy Minda. Podziękowali oni Andrzejowi Baryle za długoletnią pracę na rzecz NSZZ „Solidarność”, obronę praw pracowniczych oraz miejsc pracy, a także działalność na rzecz społeczności lokalnej, życząc mu jednocześnie wszystkiego najlepszego i zasłużonego odpoczynku na strażackiej emeryturze.

Nowym przewodniczącym Komisji Zakładowej został Karol Jamka. Uzupełniono również skład KZ, której kadencja będzie trwać do 2023 r. Członkami KZ zostali: Krzysztof Figurski – wiceprzewodniczący, członkowie – Adam Adamiec, Kamil Czapka, Dawid Kramek, Dominik Małecki.

Narodowe Święto Niepodległości

Dzień 11 listopada został oficjalnie świętem narodowym dopiero w kwietniu 1937 roku, jednak jako Święto Niepodległości obchodzony był już od roku 1919. Do czasu wybuchu II wojny światowej oficjalnie święto obchodzono tylko dwa razy – w roku 1937 i 1938.

Po II wojnie światowej komunistyczne władze usunęły Święto Niepodległości z kalendarza, a świętem państwowym uczyniono dzień 22 lipca - datę podpisania Manifestu PKWN, jednak środowiska patriotyczne nadal obchodziły rocznicę wydarzeń z 11 listopada 1918 roku. W latach 1945 - 1989 organizowane przez opozycję manifestacje patriotyczne były brutalnie tłumione przez oddziały ZOMO, a ich uczestnicy bici i aresztowani przez Służbę Bezpieczeństwa.

Po przemianach ustrojowych w 1989 roku Sejm IX Kadencji przywrócił 11 listopada do rangi święta narodowego. Dziś jest to jedno z najważniejszych świąt obchodzonych przez Polaków zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Historia

Kwestia utworzenia państwa polskiego pojawiła się na arenie międzynarodowej w 1916 roku, kiedy to cesarze Austro-Węgier i Niemiec podpisali akt o utworzeniu w przyszłości z ziem polskich należących dawniej do Rosji satelickiego Królestwa Polskiego. Później deklaracje o potrzebie utworzenia niepodległej, zjednoczonej Polski składali także m.in. car Rosji Mikołaj II, prezydent USA T.W. Wilson, Piotrogrodzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich i rosyjski Rząd Tymczasowy.

Kłeska Rosji w wojnie z Japonią wywołała w społeczeństwie polskim uzasadnione – jak się później okazało - nadzieje na utworzenie w nieodległej przyszłości niepodległego państwa polskiego. Działacze polskich partii liczyli w tym względzie na pomoc wyczerpanych działaniami wojennymi zaborców, tych jednak interesowały głównie zasoby polskich rekrutów i zapasów wojennych. Sytuacja zaczęła się zmieniać wraz z przeciąganiem się działań wojennych, a co za tym idzie wyczerpywaniem się rezerw ludzkich i materialnych.

W czerwcu 1917 we Francji rozpoczęto formowanie Armii Polskiej, a 15 sierpnia 1917 w Lozannie powstał Komitet Narodowy Polski, który pełnił rolę rządu polskiego na emigracji.

Zbliżająca się wojenna kłeska państw centralnych spowodowała jesienią 1918 nasilenie przygotowań do utworzenia na ziemiach polskich własnej administracji.

Początki polskiej władzy

W Krakowie 28 października 1918 roku powołano Polską Komisję Likwidacyjną, na której czele stanął Wincenty Witos. Komisja zaczęła przejmować władzę z rąk Austriaków na terenie Galicji i Śląska Cieszyńskiego. Kilka dni później członkowie konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej oraz legionści i młodzież rozbroili stacjonujących na tamtych terenach Austriaków. 3 listopada 1918 roku nastąpiła kapitulacja Austro – Węgier, a 9 listopada - po abdykacji cesarza Wilhelma II - proklamowano w Niemczech republikę.

W zaborze pruskim na początku listopada 1918 utworzona została Naczelna Rada Ludowa, a w nocy z 6 na 7 listopada w Lublinie powstał Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej na czele z Ignacym Daszyńskim, w którego skład weszli przedstawiciele PPS, PSD i PSL „Wyzwolenie”. Równocześnie podległe rządowi oddziały przystąpiły do rozbrajania wojsk okupacyjnych na Lubelszczyźnie i Kielecczyźnie. 7 października 1918

roku powołana przez państwa centralne w 1917 jako najwyższa władza tymczasowa w Królestwie Polskim Rada Regencyjna ogłosiła odzyskanie przez Polskę niepodległości.

W Rządzie Tymczasowym dominowali zwolennicy Józefa Piłsudskiego, który powrócił do Warszawy z osadzenia w Magdeburgu 10 listopada 1918. Następnego dnia w Compiègne we Francji podpisano zawieszenie broni będące kapitulacją Niemiec i kończące I wojnę światową. Tego samego dnia Rada Regencyjna przekazała Piłsudskiemu naczelne dowództwo nad wojskiem polskim, a trzy dni później władzę cywilną. Powrót Piłsudskiego do stolicy wywołał entuzjazm wśród ludności i masowe rozbrajanie okupantów na terenie całej Kongresówki. Przed domem, w którym mieszkał, zebrały się tłumy, a do mieszkania zaczęli przychodzić przedstawiciele różnych stronnictw i partii.

„Byli znajomi i podkomendni zaczęli się tłoczyć w mieszkaniu na Moniuszki, które mu doraźnie znaleziono, chcąc go przywitać i oddać się do jego dyspozycji. Nareszcie po południu udało mu się wyrwać z Warszawy i przyjechać do nas, na Pragę. Wiadomość, że przyjedzie do mnie rozeszła się lotem ptaka. Wobec tego, że była to niedziela, robotnicy wylegli z domów i pełni radości czekali r.a. ulicach, którymi musiał przejeżdżać. Przed domem, w którym mieszkam, zebrał się tłum. Kiedy nadjechał, entuzjazm był niesamowity. Ja na spotkanie z pokoju swego nie wyszłam, tylko czekałam w mieszkaniu. Nie lubiłam nigdy okazywać swoich uczuć wobec innych.” (Aleksandra Piłsudska, „Wspomnienia”, Warszawa 1989).

Na wieść o powrocie Piłsudskiego, Ignacy Daszyński wraz z całym rządem 11 listopada przyjechał do Warszawy.

Tego samego dnia Józef Piłsudski otrzymał z rąk Rady Regencyjnej władzę wojskową i rozpoczął konsultacje z przedstawicielami stronnictw politycznych w sprawie utworzenia koalicyjnego rządu. 14 listopada, nowym dekretem Rada Regencyjna postanowiła się rozwiązać i całą władzę w państwie przekazała Piłsudskiemu, ustanawiając urząd Naczelnika Państwa.

Na ulicach Warszawy i innych miast świętowano odzyskanie niepodległości.

„Warszawa żyła w tych dniach na ulicach. (...) Gdy 11 listopada, w historycznym dniu zawieszenia broni, wyszedłem rano na miasto, ulica

miała wygląd jakiś zupełnie inny niż zwykle: ludzie poruszali się szybko, każdy patrzył z ciekawością naokoło, każdy czegoś wyczekiwał, zawiązywały się rozmowy między ludźmi nieznanymi. Niemców spotykało się niewiele i nie mieli już tak butnych min jak poprzednio, większość z nich miała już na mundurach czerwone rewolucyjne kokardki, dyscyplina rozluźniła się, widziało się i czuło się już zupełną dezorganizację tej karnej armii. Ludność samoradnie zaczęła rozbrajać żołnierzy, którzy podawali się temu przeważnie bez protestu.” (M. Jankowski, „11 listopada 1918 r.” [w:] Warszawa w pamiętnikach pierwszej wojny światowej, Warszawa 1971).

Józef Piłsudski powołał nowy centralny rząd, który w dniu 21 listopada wydał manifest zapowiadający reformę rolną i nacjonalizację niektórych gałęzi przemysłu, uzależniając jednak ich przeprowadzenie od postanowień przyszłego Sejmu Ustawodawczego. Jednocześnie wprowadzono bardzo korzystne dla robotników warunki pracy i zapowiedziano wybory parlamentarne. Premierem mianował Jędrzeja Moraczewskiego.

W dniu 22 listopada Józef Piłsudski ogłosił się Naczelnikiem Państwa i razem z premierem podpisał dekret o tymczasowych władzach Republiki Polskiej.

(ppp)

Strajk na radomskiej WSI w 1981 r.

W tym roku mija 40 lat od wybuchu strajku okupacyjnego w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Protest ten, trwający od 26 października 1981 do czasu ogłoszenia przez komunistyczne władze stanu wojennego w Polsce 13 grudnia tego samego roku, był najdłuższym ze wszystkich dotychczasowych strajków okresu PRL. Było to 49 pamiętnych dni.

Przemiany, związane z wydarzeniami 1980 r. i powstaniem NSZZ „Solidarność”, nie pozostały bez wpływu na sytuację w szkolnictwie wyższym. „Karnawał wolności” i ewolucja postaw społecznych znalazły najwyśwysz odzew u studentów oraz młodych pracowników naukowych polskich uczelni.

Pragnienie autonomii

Już jesienią 1980 r. w środowisku akademickim zaczęły pojawiać się głosy o potrzebie reformy szkolnictwa wyższego. Jej podstawowe założenia opracowywała specjalnie do tego powołana społeczna komisja zrzeszająca przedstawicieli rozmaitych uczelni. Mimo różnic „branżowych” i wiekowych ich stanowisko było w sumie jednolite, co zaskoczyło komunistyczne władze. Zarówno studenci, jak i profesorowie uznali, że polskie uczelnie dysponują zbyt małym zakresem samorządności. Ta konstatacja mogła dziwić jeszcze kilka lat wcześniej, ale rok 1980 stworzył zupełnie nowy klimat i uwypuklił potrzebę zmian. Motorem napędowym reform były oczywiście „Solidarność” i Niezależne Zrzeszenie Studentów. Jednak komunistów zaskoczyło to, że do postulatów reformatorskich dołączyły się uczelniane komórki PZPR na sporej części uczelni oraz większość kadry akademickiej. Samorządność uczelni miała zapewnić nowa ustawa o szkolnictwie wyższym. Władza jednak nie zamierzała zrezygnować z wpływu na jej kształt.

Już latem 1981 r. do społecznego projektu przygotowanego przez komisję wprowadzono daleko idące ingerencje, które wywołały falę protestów na uczelniach całego kraju. W nowym roku akademickim 1981/1982 społeczność akademicka nie doczekała się zmiany ustawy. Powodowało to coraz większe niezadowolenie, ale nie stało się jeszcze przyczyną buntu.

Radomska kość niezgody

Nieoczekiwanie dla wszystkich zarzewiem buntu stał się Radom. Zaskoczenie komunistów było spore, bo miasto wydawało się brutalnie i skutecznie spacyfikowane po wydarzeniach Radomskiego Czerwca '76. Nie spodziewali się oni także, że protest może zostać wywołany nie przez przyczyny ideologiczne, a po prostu przez czynnik personalny.

Przystawiając „kością niezgody” była osoba rektora radomskiej WSI Michała Hebdy, a dokładnie mianowanie go przez komunistyczne władze na kolejną kadencję bez wymaganych procedur i przy złamaniu zawartych uprzednio porozumień.

Radomska Wyższa Szkoła Inżynierska w 1981 r. świętowała dopiero trzeci rok swojego samodzielnego istnienia. Początek działalności uczelni dała jednowydziałowa (Wydział Mechaniczny) Wieczorowa Szkoła Inżynierska Naczelnej Organizacji Technicznej utworzona w Radomiu w roku 1950. Wraz z powiększaniem jej o kolejne wydziały przekształcono ją w 1965 r. w Kielecko-Radomską Wieczorową Szkołę Inżynierską, a następnie w 1967 r. w Kielecko-Radomską Wyższą Szkołę Inżynierską i Politechnikę Świętokrzyską (w 1974 r.). Wydziałów przybywało, przybywało również pracowników naukowych i studentów. Trudności logistyczno-komunikacyjne związane z ciągłym przemieszczaniem się sporej liczbie społeczności akademickiej pomiędzy Kielcami a Radomiem, co nie pozostawało bez wpływu na koszty i organizację pracy uczelni, zaowocowało w 1978 r. przyjęciem przez PRL-owski Sejm uchwały o przekształceniu radomskich wydziałów politechniki w samodzielną Wyższą Szkołę Inżynierską. Było to też zwieńczeniem starań radomskich władz lokalnych i wojewódzkich, które zupełnie sensownie, jak na PRL, twierdziły, że Radom powinien posiadać samodzielną uczelnię o profilu technicznym, współpracującą z zakładami przemysłowymi. Zgodnie z ową tezą WSI miało rozwijać się w oparciu o Wydziały: Ekonomiki i Organizacji, Materiałoznawstwa i Technologii Obuwia, Mechaniczny oraz Transportu.

(cd. na str. 7)

Wchodzi
pułkownik Hebda

W tym samym czasie ze stanowiska rektora Politechniki Świętokrzyskiej odszedł prof. Michał Hebda. Władze komunistyczne złożyły mu więc propozycję objęcia stanowiska radomskiej uczelni. Początkowo i ten krok komunistów wydawał się zupełnie sensowny. Hebda był naukowcem o solidnym dorobku naukowym i kwalifikacjach merytorycznych, byłym wykładowcą Wojskowej Akademii Technicznej i pułkownikiem Ludowego Wojska Polskiego. Na pewno był rzutkim PRL-owskim organizatorem, co w owych czasach, nie kryjmy tego, oznaczało po prostu bardzo często zdolności do „załatwiania” spraw w sposób nieformalny z wykorzystaniem osobistych koneksji i zwyczajnego „kombinowania”.

Działania Hebdy oraz dobranego przez niego grona najbliższych współpracowników „supportowane” przez administracyjne i partyjne władze województwa radomskiego przyniosły całkiem niezły skutek. Uczelnia rozwijała się bardzo szybko zarówno pod względem infrastruktury i organizacji, a także poziomu zatrudnienia. Uzyskiwano zatem grunty pod budowę kolejnych obiektów, przydziały mieszkań i miejsc hotelowych, zdobywano fundusze na zakup aparatury, powstawały kolejne działy i wydziały uczelni – w tym unikatowe w skali PRL międzywydziałowe Centrum Informatyki. By uzmysłowić szybkość owych zmian, wystarczy powiedzieć, że w ciągu niespełna 3 lat kadra radomskiej WSI powiększyła się z 600 do około 1200 osób. Przy okazji, zgodnie z niepisanym PRL-owskim zwyczajem, dążąc do uzyskania jak najszybszych efektów, bardzo często naruszano obowiązujące wtedy przepisy. Najbardziej jaskrawe naginanie prawa nastąpiło w zakresie dyscypliny budżetowej, prowadząc do bardzo wysokiego wzrostu wydatków nie posiadających odpowiedniego zabezpieczenia finansowego. Ale do tego jeszcze wrócimy w dalszej części artykułu.

Trepizm wyższouczelniany

Największym problemem WSI nie były owe „pozaustrojowe” działania Hebdy, ale jego cechy osobowości. Wojskowe cechy. Wspomniano wyżej, że był on pułkownikiem LWP i pracownikiem WAT-u. To, co od strony merytorycznej miało być atutem, od strony społecznej okazało się zarzewiem buntu i strajku. Hebda, jak wspominali w 2006 r., w czasie panelu dyskusyjnego z okazji 25-lecia strajku na WSI, który prowadził wspólnie z Piotrem Tusińskim, uczestnicy tamtych wydarzeń, miał „mentalność trepa”. Jego styl zarządzania uczelnią przypominał po prostu dowodzenie jednostką wojskową. Polecenia służbowe traktował jak rozkazy, a pracowników naukowych jak podkomendnych zobowiązanych do bezdyskusyjnego i szybkiego ich wykonywania. Zresztą sam zainteresowany wspominał wtedy o tym, że zarządzał uczelnią całkowicie samodzielnie a senat uczelni traktował jedynie jako ciało konsultacyjno-doradcze. Nie lubił też narad, posiedzeń, dyskusji i konsultacji, uważając je za marnowanie czasu. Ten styl narzucił swoim najbliższym współpracownikom i kompaniom. Jednak część kadry naukowej, zwłaszcza tej młodszej, zaczęła się z czasem buntować, a apogeum owego buntu przypadło na wspomniany na wstępie „karnawał Solidarności”. Zapowiedzią kłopotów Hebdy był zwłaszcza list pracowników WSI do senatu uczelni datowany na 6 maja 1981 r., który znajduje się w Archiwum Państwowym w Radomiu w zasobie dotyczącym Komitetu Zakładowego PZPR w WSI, a zarzuty w nim poruszane dotyczą między innymi tego, że w wyniku działań Hebdy na uczelni powstała

„atmosfera (...) uwłaczająca godności pracowników i uniemożliwiająca rzetelne wykonywanie obowiązków zawodowych”. Pod listem podpisali się nie tylko członkowie uczelnianej „Solidarności”, ale także członkowie PZPR.

(cd. ze str. 6)

1991 STRAK
W! RADOM

Z takim zawiadamiamy, że w nocy z 6 na 7 października 2021 r. zmarł

PAWEŁ GŁOGOWSKI
Drukarz-wydawca „Biuletynu” Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

Rodzina najserdeczniej wyraża współczucie

skladaję

Przewodniczący Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Zdzisław Maszkiewicz
Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Paweł Podlipniak - Redaktor „Biuletynu” Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

Kol. Jadwidze
POŻNIAK

**najbardziej wyraziste współuczucia
z powodu śmierci**

syna Przemysława

skladaję

Przewodniczący Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Zdzisław Muszkiewicz
Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Regionalna Komisja Rewizyjna Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w SWPZZPOZ w Radomiu

Kol. Andrzejowi
CELEJEWSKIEMU

najserdeczniejsze wyrazy współczucia
z powodu śmierci

MAMY

sikhacharya

Przewodniczący Zarządu Regionu
NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
Zdzisław Maszkiewicz
Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
KZ NSZZ „Solidarność” w ZNTK Radom

—(ppp)

"Solidarność" z Enei Wytwarzanie/ Elektrowni Kozienice w obronie Turowa
Luksemburg 2021-10-22

Narodowe Święto Niepodległości 2021
Radom 2021-11-11

Walne Zebranie Delegatów Organizacji Zakładowej
NSZZ „Solidarność” przy Enea Wytwarzanie sp. z o.o.
Kozienice 2021-09-30

40. rocznica strajku radomskiej WSi
Radom 2021-10-26

Pamięci o. Huberta Czumy
i ks. Romana Kotlarza
Radom 2021-11-04

BULEN

Informacyjny

NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

Radom 26-600, ul. Traugutta 52

e-mail: solidar2@radom.net

Redakcja, txt i skład: Paweł Podlipniak (ppp)

egzemplarz bezpłatny

Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

251243232341100002003152